

**Agendapunt
voor de vergadering van het algemeen bestuur RUD Drenthe
5 juli 2021**

Datum: 22 juni 2021

Opsteller: M. van den Berg

M. Heidekamp-Prins, directeur RUD Drenthe

Openbaar: ja

Advies eigenarenoverleg 2 juni en memo besparingsopties d.d. 11 juni:

Vanuit het eigenarenoverleg is waardering uitgesproken voor het doorlopen proces en de extra onderbouwing. Ten behoeve van de bespreking in de vergadering van het dagelijks bestuur van 17 juni heeft de kerngroep van eigenaren een memo opgesteld met besparingsopties. Op basis van deze memo heeft het dagelijks bestuur keuze gemaakt over de onderwerpen die worden opgenomen in de ontwerpbegroting.

Onderwerp

Ontwerpbegroting RUD Drenthe 2022

Gevraagd besluit:

1. **Kennis te nemen van het proces om tot een ontwerpbegroting te komen.**
2. **Kennis te nemen van de ontvangen reacties op de kaderbrief 2022.**
3. **De volgende kostenverhogende (onvermijdelijke) onderwerpen op te nemen: Indexering, extra kosten thuiswerken, herijken DVO huisvesting (incidenteel), aanbesteding zaakstelsel (incidenteel), verbeteren informatievoorziening en locatiebestand op orde houden.**
4. **Zowel ten aanzien van de toename van gevraagd luchtadvies (1 fte) als voor BOA-inzet (2 fte) volgens de landelijke LHS te kiezen voor structurele opname in de begroting waarbij de baten als 'nog door te belasten meerwerkbatens' worden opgenomen.**
5. **Kennis te nemen van de financiële ontwikkeling, de getroffen besparingen en mogelijk toekomstige potentiële besparingen.**
6. **In relatie tot de Omgevingswet de financiering van de verschuiving van bevoegd gezag tussen de provincie en de gemeenten (bodemtaken en een aantal inrichtingen) op basis van indicatieve cijfers financieel op te nemen.**
7. **De ontwerpbegroting 2022 te baseren op:**
 - a. de uitgangspunten van de begroting 2021;
 - b. het gewogen indexcijfer 1,4 % (peildatum nov 2020) door toepassing van de index loonvoet sector overheden en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie;
 - c. de productiviteitsnorm blijft, net als voor 2021, 1.330 uur per FTE, waarbij rekening is gehouden met een ziekteverzuimpercentage van 6%;
 - d. de in 2020 vastgestelde nieuwe verrekensystematiek;
 - e. de aanvullende stijging van deelnemersbijdrage vast te stellen op basis van de in besluitpunt 3 genoemde onderwerpen.
8. **De ontwerpbegroting 2022 voor (in een vanwege het zomerreces verlengde procedure) zienswijzen voor te leggen aan de raden en staten middels bijgesloten aanbiedingsbrief.**
9. **Na de zienswijzenprocedure de begroting 2022, met afweging van de ingediende zienswijzen, ter vaststelling voor te leggen in de vergadering van het algemeen bestuur van 11 oktober 2021.**
10. **Begin 2022 een begrotingswijziging voor te leggen op basis van een aantal onderwerpen die nog nader moeten worden uitgezocht en/of het jaarprogramma 2022.**

Inleiding

Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 14 april 2021 besloten om voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2022 meer tijd uit te trekken. Dit heeft geleid tot een aangepast tijdpad. De raden en staten zijn via een brief geïnformeerd over het proces.

Afgelopen periode is een intensief en zorgvuldig traject met de ambtelijk vertegenwoordigers doorlopen waarin de ontwerpbegroting nogmaals volledig is doorgelicht. Dit traject heeft geleid tot een aangepaste en beter gemotiveerde ontwerpbegroting waarin ook gevraagd is om een keuze te maken ten aanzien van een aantal onderwerpen. Het dagelijks bestuur heeft in zijn vergadering van 17 juni de ontwerpbegroting en de memo van de eigenaren met besparingsopties / keuzes uitgebreid besproken en gewogen. Zowel het traject met de kerngroep van eigenaren als de uiteindelijke besluitvorming door het dagelijks bestuur heeft geleid tot een fors lagere ontwerpbegroting dan aanvankelijk was aangekondigd in de kaderbrief. Alle nog onzekere factoren zijn vooralsnog buiten deze ontwerpbegroting gehouden.

In dit agendapunt wordt de ontwerpbegroting 2022 aan u voorgelegd en wordt een toelichting gegeven op het doorlopen proces en de gemaakte keuzes ten aanzien van inhoud.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de gemaakte keuzes en de wijzigingen in de deelnemersbijdrage ten opzichte van de kaderbrief.

Onderwerp	Kaderbrief	Ontwerp begroting (deelnemersbijdrage)	Wijziging
Indexering (1,4 %)	€ 325k	€ 197k	-€ 128k
Extra kosten thuiswerken	€ 165k	€ 115k	-€ 50k
Herijken DVO huisvesting	€ 45k (structureel)	€ 45k (incidenteel)	incidenteel
Aanbesteding zaaksysteem (incidenteel)	€ 200k	€ 100k	-€ 100k
Verbeteren informatievoorziening	€ 80k	€ 80k	
Luchtadviseur (toename vraag)	€ 95k	€ 0k (meerwerk)*	-€ 95k
BOA-capaciteit (volgens LHS)	€ 150k	€ 0k (meerwerk)*	-€ 150k
Actueel houden inrichtingenbestand	€ 60k	€ 60k	
Bedrijfs- en uitvoeringskosten	€ 180k	(nadere onderbouwing nodig)	-€ 180k
Toename begroting	€ 1.300K	€ 597K	-€ 703K
Budgetneutraal:			
Verschuiving fin. Omgevingsveiligheid (Compensatie gemeentefonds)	€ 105k	€ 103k	-€ 2k

* De wijziging betreft de afname in de deelnemersbijdrage die op voorhand wordt verdeeld. De bedragen zijn wel opgenomen in de lasten en als 'nader te verdelen meerwerkbat'.

Motivatie*1.1 De ontwerpbegroting is zorgvuldig tot stand gekomen*

In de kaderbrief 2022 zijn diverse kostenverhogende onderwerpen opgenomen die nader zijn toegelicht in een extra AB-vergadering van 19 februari. Op basis hiervan is een addendum op de kaderbrief verzonden aan de raden/staten. De eerste concept ontwerpbegroting is vervolgens behandeld en bijgesteld in meerdere vergaderingen van het DB. In de vergadering van het AB van 14 april is besloten om, in samenspraak met de ambtelijk vertegenwoordigers, meer tijd uit te trekken voor het opstellen van de ontwerpbegroting. Afgelopen periode is een intensief en zorgvuldig traject met de ambtelijk vertegenwoordigers doorlopen waarin de ontwerpbegroting nogmaals volledig is doorgelicht. Dit traject heeft geleid tot een aangepaste en beter gemotiveerde

ontwerpbegroting. Als basis voor de besluitvorming in de vergadering van het dagelijks bestuur is de memo met besparingsopties vanuit het eigenarenoverleg gebruikt. In deze memo is per onderwerp een advies gegeven of deze als onvermijdelijk wordt gezien of dat er keuzes te maken zijn. Daarnaast is als besparingsoptie het verhogen van de productieve uren genoemd door de indirecte (ontwikkel)uren te verlagen en de mogelijkheid tot het niet meer uitvoeren van taken. De RUD Drenthe heeft ieder onderwerp van een reactie voorzien waarbij is ingegaan op eventuele risico's. Het dagelijks bestuur heeft in zijn vergadering van 17 juni de ontwerpbegroting en de memo van de eigenaren met besparingsopties / keuzes uitgebreid besproken en gewogen. Zowel het traject met de kerngroep van eigenaren als de uiteindelijke besluitvorming door het dagelijks bestuur heeft geleid tot een fors lagere ontwerpbegroting dan aanvankelijk was aangekondigd in de kaderbrief.

1.2 Afwijkende termijn ten opzichte van de gemeenschappelijke regeling

Omdat het algemeen bestuur meer tijd neemt om te komen tot een afgewogen begroting, wijkt het begrotingsproces dit jaar af van de (wettelijk voorgeschreven) procedure uit de GR RUD Drenthe. In de GR RUD Drenthe is namelijk opgenomen dat de ontwerpbegroting voor 1 mei voor een zienswijze wordt aangeboden aan raden/staten en vervolgens voor 1 augustus (na vaststelling) wordt aangeboden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is per brief geïnformeerd, met een toelichting op de gekozen werkwijze.

1.3 Trendbreuk t.o.v. het de laatste jaren zoveel mogelijk hanteren van de nullijn

Met deze begroting wordt de trend die de laatste jaren is ingezet – het zoveel mogelijk op de nullijn blijven van onze exploitatiebegroting – doorbroken. Gelet op de geschetste ontwikkelingen is dit financiële uitgangspunt onhoudbaar om een adequaat uitvoeringsniveau van VTH-taken te bereiken. Bij alle onderwerpen zijn naast het bedrag ook de risico's in beeld gebracht. Het effect van de begroting voor de deelnemersbijdrage is opgenomen in de bijlagen van de begroting.

2.1 Vanuit 7 raden zijn reacties binnengekomen op de kaderbrief

Vanuit raden zijn diverse reacties binnengekomen op de kaderbrief. Er bestaan zorgen over de sterke verhoging van de deelnemersbijdrage, onzekerheid over de financiële effecten van de Omgevingswet (een nadere uitwerking is gewenst). Daarnaast wordt verzocht om bespaarmogelijkheden in beeld te brengen en wordt er aandacht gevraagd voor het terugdringen van het ziekteverzuim. Daartegenover wordt ook gevraagd om de kwaliteit van de geleverde diensten en toezicht op peil te houden en wordt onder andere het belang benadrukt van het op orde houden van het locatiebestand. Ook wordt de wens geuit om het gesprek te voeren over het te hanteren kader voor een schoon en veilig Drenthe: inhoudelijke doelstellingen of financiële grenzen. Een samenvatting en de brieven zelf zijn opgenomen in de bijlage.

3.1 (Wijziging in) kostenverhogende onderwerpen die onvermijdelijk zijn

Op basis van besluitvorming in het dagelijks bestuur (en de voorbereiding door de eigenaren) worden de volgende kostenverhogende onderwerpen als onvermijdelijk beschouwd. In deze opsomming zijn tevens eventuele wijzigingen/ besparingen opgenomen ten opzichte van (het addendum op) de kaderbrief.

- Indexering (197K): hiervoor is 1,4 % opgenomen. Dit percentage is verlaagd door het opnemen van een recenter indexcijfer. In de kaderbrief was hiervoor nog 2,3 % opgenomen. Dit leidt tot een kostenreductie van € 127K. De CAO onderhandelingen voor 2022 zijn nog gaande, onduidelijk is nog wat de uiteindelijke loonkostenstijging wordt.
- Extra kosten thuiswerken (115K): als gevolg van de coronacrisis is versneld overgestapt op het laptapconcept, zijn bureaustoelen aangeschaft, zijn extra licentiekosten gemaakt en is – vooruitlopend op een nieuwe cao – voorzien in een thuiswerkvergoeding. Het nieuwe werken (meer thuiswerken) leidt in de toekomst vermoedelijk tot lagere reiskosten. Daarom is een besparing van 50K op de reiskosten in mindering gebracht op het oorspronkelijke bedrag.

- Herijking DVO huisvesting (45K): In plaats van het structureel opnemen van de hogere DVO kosten zijn deze als incidenteel opgenomen. Op dit moment wordt namelijk onderzocht hoe de toekomstige huisvesting voor de RUD Drenthe het beste vormgegeven kan worden. De mede als gevolg van de coronacrisis gewijzigde huisvestingsbehoefte leidt mogelijk in de toekomst tot een besparing.
- Aanbesteding zaakstelsel (100K): Er is gekozen om het bedrag voor de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel in 2022 vooralsnog te halveren (100K i.p.v. 200K). Zodra een meer gedetailleerde uitwerking aanwezig is voor het traject van aanbesteding, aanschaf en implementatie wordt de balans opgemaakt voor de verder noodzakelijke financiële middelen in de periode 2022 - 2024.
- Verbetering informatievoorziening (80K): In de informatievoorziening is in het verleden op basis van incidentele middelen (Ontwikkelprogramma) geïnvesteerd en heeft inmiddels een structurele basis gekregen. Goede informatievoorziening en datagestuurde werken zijn kernbegrippen voor omgevingsdiensten. Sturing en verantwoording met behulp van data wordt steeds belangrijker. De nieuwe omgevingswet vraagt ook in toenemende mate een robuuste, effectieve en efficiënte informatievoorziening op basis van kwalitatief goede gegevens.

De huidige inrichting en techniek(Excel) die wordt gebruikt voor onze informatievoorziening kan niet langer effectief en efficiënt voorzien in de (toekomstige) informatiebehoefte. Zowel de verouderde techniek als de uitvoering door slechts 1 persoon, maakt het proces erg kwetsbaar. Er is een informatieanalist aangenomen die de informatievoorziening opnieuw duurzaam opbouwt en waarbij we zelf informatieanalyses kunnen uitvoeren (in plaats van inhuur) voor bijvoorbeeld risicogericht toezicht a € 15k per jaar. Inmiddels zijn stappen gezet om de kwaliteit van data te verbeteren. Hiervoor werd eerder ook (meerdere malen per jaar) inhuur ingezet om analyses op datakwaliteit mogelijk te maken. De techniek, kennis en kunde hebben we nu zelf in huis, waardoor het genereren van rapportages door medewerkers minder tijd kost en rapportages vaker realtime beschikbaar komen. De nieuwe informatievoorziening legt een nieuwe basis en maakt een verdere verbetering van gegevens mogelijk en het (door)ontwikkelen van KPI's op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De daarmee in gang gezette verbetering van de informatievoorziening is noodzakelijk om als dienst toekomstbestendig te worden en te blijven. Het op orde krijgen en houden van de informatievoorziening is van (levens)belang voor een omgevingsdienst en daarom landelijk een speerpunt voor alle omgevingsdiensten.

- Het locatiebestand op orde houden (60K): Het op orde brengen van het locatiebestand is afgelopen tijd gefinancierd met budget uit het ontwikkelprogramma. De aanpassing van deze data heeft zich puur gericht op de data die in het locatiebestand is opgenomen. Dit is belangrijk om te vermelden omdat dat namelijk betekent dat ons locatiebestand niet een geheel correcte afspiegeling is van de situatie in het veld. Het actueel houden (beheren) van het locatiebestand is de volgende stap. Bij alles wat we doen worden de gegevens adequaat vastgelegd zodat het bestand op orde blijft. Naast vastleggen van de eigen data is ook het aanpassen aan elders vastgelegde data nodig (kvk en GBA). Hierbij gaat het om het beheer van ons gebouwde externe gegevensmagazijn waaraan ook GBA en KvK is gekoppeld. Via mutaties van GBA en het KvK kan vervolgens vanuit de gevraagde uren gericht geveltoezicht plaatsvinden. Deze controles dienen er voor om te checken of ons locatiebestand nog wel een goede afspiegeling is van de situatie in het veld. Op deze wijze krijgt de RUD een steeds beter en actueler locatiebestand en kunnen wij eventueel ook milieucontroles uitvoeren bij deze bedrijven. Bedrijven die zich niet melden blijven namelijk onder de radar. Het gaat dus om het uitvoeren van de scans, het aanleveren van informatie aan de administratief toezichthouders en het aansturen en optimaliseren van de gevelscans. Uiteraard worden slimme technieken toegepast zodat hier op een zo efficiënt mogelijke wijze uitvoering

aan kan worden gegeven. Met deze werkzaamheden is 1 medewerker fulltime bezig (1.330 uur). De hiermee gepaard gaande exploitatiekosten bedragen ca € 60.000.

3.2 Financiering Omgevingsveiligheid verschoven (met compensatie) van provincie naar gemeenten

De financiering van het onderwerp omgevingsveiligheid vindt budgetneutraal plaats op de totale begroting van de RUD Drenthe. Er vindt alleen een verschuiving plaats van financiering door de provincie naar gemeenten. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd via het gemeentefonds. Bij het vaststellen van het Jaarprogramma 2021 is besloten tot overheveling van deze budgetten van gemeenten naar de RUD Drenthe. Op basis van werkelijke inzet van uren worden de daadwerkelijk gemaakte kosten per deelnemer verrekend volgens de nieuwe verrekensystematiek.

3.3 Hogere bedrijfs- en uitvoeringskosten worden bij de begrotingswijziging betrokken

Het dagelijks bestuur heeft besloten om de opgenomen € 180K voor toename bedrijfs- en uitvoeringskosten niet te betrekken bij de ontwerpbegroting 2022 maar bij de begrotingswijziging. De toename van kosten heeft onder andere betrekking op hogere kosten als gevolg van de opgenomen formatie uitbreiding en daarnaast het investeren in ontwikkel- en denkkracht op basis van aanbevelingen uit de doorlichting van SeinstraVandeLaar. De genoemde versterking is grotendeels binnen de bestaande middelen uitgevoerd. Een verdere onderbouwing wordt betrokken bij de begrotingswijziging, zoals opgenomen in besluitpunt 10.

3.4 Flink lagere verhoging deelnemersbijdrage doorgevoerd in de ontwerpbegroting dan opgenomen in (addendum) Kaderbrief

De ontwerpbegroting 2022 valt, door de gemaakte keuzes, € 703k lager uit dan vooraf aangekondigd in het addendum op de kaderbrief (op basis van de vooraf vastgestelde verdeling van deelnemersbijdrage). Zoals hiervoor aangegeven komt dit doordat gebruik is gemaakt van een recenter indexcijfer voor 2022 en is gekozen om de stijgende vraag voor luchtadvies en BOA-inzet wél in de lasten mee te nemen, maar niet vooraf evenredig in rekening te brengen via de deelnemersbijdrage maar achteraf via meerwerk te verrekenen. Daarnaast is gekozen om het bedrag voor de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel in 2022 vooralsnog te halveren in afwachting van nadere concretisering van de kosten van het project. Ook is, als gevolg van het meer thuiswerken, een mogelijk besparing op de reiskosten van 50K opgenomen. In verband met de uitvoering van een onderzoek naar de huisvestingsbehoefte van de RUD Drenthe is daarnaast besloten om de extra kosten voor de DVO huisvesting (45K) met het oog daarop vooralsnog als incidenteel op te voeren in deze ontwerpbegroting. Daarnaast is besloten om de eerder opgenomen stijging van de bedrijfs- en uitvoeringskosten niet nu op te nemen maar te betrekken bij de begrotingswijziging.

Met deze keuzes is recht gedaan aan het uitgangspunt om onvermijdelijke bedragen op te nemen en nader uit te werken onderwerpen in een begrotingswijziging te verwerken. Deze onderwerpen zijn nadrukkelijk in de risico-paragraaf opgenomen.

4.1 AB besluit om BOA- en luchtinzet in begroting 2022 op te nemen

Bij de vaststelling van het jaarprogramma 2021 in de vergadering van het algemeen bestuur van 14 december 2020 is de noodzaak voor de BOA-inzet en luchtadvies gemotiveerd en onderschreven. Het jaar 2021 dient als een overgangsjaar waarin de inzet voor beide onderdelen op basis van meerwerk in rekening wordt gebracht waarna beide onderdelen structureel worden opgenomen in de begroting 2022. In de nu voorliggende begroting is dit structureel opgenomen in de lasten maar voor wat betreft de baten deze nog niet evenredig toe te delen aan de deelnemers en als meerwerk in rekening te brengen via de geldende verrekensystematiek.

4.2 Toename luchtadvies en BOA-inzet opnemen als 'nog door te belasten meerwerk-baten'

Voorgesteld wordt om de extra formatie voor gevraagd luchtadvies (1 fte) en BOA inzet (2 fte) volgens de LHS structureel op te nemen in de begroting maar de baten als 'nog

door te belasten meerwerkboten' op te nemen (zoals dit ook bij projecten plaats vindt). Bij de deelnemer waar de gevraagde inzet plaats vindt wordt deze in rekening gebracht. Het voordeel van deze keuze is:

- Meerkosten worden pas doorbelast aan de deelnemer als vraag naar extra inzet zich concreet aandient;
- beschikbaarheid specialisme en continuïteit inzet geborgd (zeker gelet op krapte arbeidsmarkt);
- voorkomen meerkosten vanwege hogere kosten inhuur ten opzichte van vaste formatie (de markt voor inhuur luchtadvies is bijvoorbeeld schaars hetgeen tot een 50 % hoger inhuurtarief leidt ten opzichte van het standaard uurtarief)
- meer rust en vasthouden kennis in de organisatie.

Nadeel: theoretisch risico dat de inzet niet daadwerkelijk gevraagd wordt waardoor de kosten voor de formatie wel voor rekening van de gezamenlijke deelnemers blijven. Deze kans wordt echter nihil geacht en het effect valt weg door besparing op meerkosten inhuur. Daarbij kan dit risico worden opgevangen door tijdig alternatief werk aan te bieden.

Bij het opstellen en de vaststelling van het jaarprogramma 2022 wordt de balans opgemaakt van eventuele toe- of afname van vraag vanuit de deelnemers. Indien dit leidt tot verschillen dan kan op dat moment een keuze gemaakt worden tussen het prioriteren op taken of om het e.e.a. te betrekken bij een begrotingswijziging.

4.3 Er is sprake van een structureel hogere vraag om luchtadvies

Er is sprake van een sterke groei in verzoeken om luchtadvies, dit vindt voornamelijk vraaggestuurd plaats. De inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zorgt voor een flinke stijging in werkaanbod, daarnaast is sprake van een groeiende vraag als gevolg van nieuwe ontwikkelingen waaronder WNB vergunningprocedures en het opstarten van omgevingsvisies en geurbeleid. Vanwege de structureel hogere vraag om luchtadvies wordt geadviseerd om de benodigde inzet op structurele basis op te nemen in de begroting. Er is een uitgebreide onderbouwing opgesteld voor de benodigde uren. Hieruit blijkt dat circa 1 fte aan luchtadvies nodig is om te kunnen voldoen aan de vragen vanuit de deelnemers.

Niet voldoen aan gevraagd luchtadvies leidt tot (bestuurlijke) risico's en hapering in dienstverlening. Dit leidt tot achterstanden in luchtadvisering en het ontstaan/instandhouden van ernstige milieuhinder en daarmee tot politiek gevoelige dossiers. Het betreft de uitvoering van een wettelijke adviestaak, waarbij het zowel gaat om het tegengaan van gezondheidsrisico's als om het voorkomen of bestrijden van geurhinder /stank.

4.4 BOA-inzet is een kerntaak van de RUD Drenthe en komt voort uit eigen werk

De BOA-inzet vormt een wezenlijk onderdeel van de kerntaak van de RUD Drenthe: handhaving bij milieuovertredingen. Het beter toepassen van het door de deelnemers vastgesteld beleid (LHS) leidt tot een sterke toename van het aantal strafzaken en vraagt daarom om extra BOA capaciteit. Zoals in 2018 en 2019 is de inzet gefinancierd met projectgelden (ontwikkelprogramma). Voor het jaar 2021 wordt de inzet op basis van meerwerk in rekening gebracht bij de deelnemer waar de inzet plaats vindt. De noodzaak tot extra BOA-inzet vormt één van de aanbevelingen uit het rapport van Commissie van Aartsen. Om toezicht en handhaving conform het beleid uit te kunnen voeren is minimaal 2 Fte extra aan BOA capaciteit nodig, om te voldoen aan de vereisten voor kritieke massa van de kwaliteitscriteria en het Drentse VTH beleid (LHS). Daarbij dient bedacht te worden dat een BOA alleen in eigen dienst kan worden benoemd en niet met inhuurkrachten mag worden opgevuld. Inleen via andere diensten zou in individuele gevallen kunnen maar biedt geen structurele oplossing. Daarbij zitten ook de andere BOA's behoorlijk vol.

Belangrijk is dat alle BOA-inzet voortkomt uit de toepassing van het vastgestelde beleid en dus niet plaats vindt op verzoek van het OM. We treden o.a. strafrechtelijk op bij overtredingen waarbij sprake is opzet, geldelijk gewin en recidive. Nadrukkelijk geldt hierbij dat met de gevraagde extra capaciteit alleen de strikt noodzakelijke BOA-inzet kan worden geleverd. Voor gevallen waarin nog een keuzemogelijkheid is om wel/niet over te gaan tot strafrechtelijke handhaving zal in de meeste gevallen geen capaciteit

beschikbaar zijn binnen de nu gevraagde uitbreiding. Het niet uitbreiden van BOA-uren leidt tot afwijken landelijke lijn, ongelijkheid en mogelijk toename criminaliteit en het niet voldoen aan kwaliteitscriteria.

5.1 Historisch perspectief financiële ontwikkeling

Voor een goed begrip is het belangrijk om u in vogelvlucht mee te nemen in de historische financiële ontwikkelingen vanaf de start van de RUD Drenthe. Bij de oprichting van de RUD Drenthe in 2014 is direct een efficiencykorting van 10 % doorgevoerd. Twee jaar later, bij de gelijktijdige invoering van de Drentse Maat en het zaakstelsel LOS, is met een aantal randvoorwaarden opnieuw 10 % efficiencykorting doorgevoerd. Daarnaast vond in de eerste jaren geen indexering plaats, ondanks dat de kosten stegen. Ook werden extra taken ingebracht zonder dat daarvoor de begroting werd aangepast. Uit het in 2017 verrichte onderzoek door SeinstraVandeLaar bleek dat geïnvesteerd moest worden om de basis op orde te krijgen. Daarnaast bleek uit een doorlichting van het LOS dat het werken met een (eigen) zaakstelsel zorgt voor betere vastlegging van gegevens, maar zeker geen kostenbesparing oplevert, integendeel. Om de basis op orde te brengen is de deelnemersbijdrage met 5 % structureel en 2 jaar lang met 5 % incidenteel verhoogd ter dekking van de exploitatiekosten. Ten behoeve van het ontwikkelprogramma is in 2019 een uitname gedaan uit de algemene en bestemmingsreserve van de RUD Drenthe. Daarnaast is ontwikkelbudget beschikbaar gesteld door in 2020 de 5 % extra deelnemersbijdrage incidenteel te verlengen.

Op basis van de aanbevelingen uit het onderzoek van SeinstraVandeLaar is geïnvesteerd in ontwikkelkracht en denkkraft. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het aanstellen van senioren ten behoeve van relatiemanagement, financiën, HRM, informatievoorziening, communicatie en een programmamanager. Deze versterking is grotendeels binnen de bestaande begroting doorgevoerd, onder andere door het aantal teamleiders te verminderen van 7 naar 4 fte. We zien dat deze basis essentieel is voor het functioneren van de organisatie. Het is van belang om de bedrijfsvoering op sterkte te houden om het hoofd te kunnen bieden aan de opgaven die voor ons liggen. Het ontwikkelprogramma heeft bijvoorbeeld mooie resultaten opgeleverd, echter we zijn er nog niet. Naast de nog op te pakken verbeteringen en ontwikkelingen wordt ook inzichtelijk welke structurele inzet nodig is om de basis op orde te houden en op toekomstige ontwikkelingen te kunnen anticiperen. Kortom, om toekomstbestendig te worden en te blijven.

5.2 Inhoudelijke keuzes bij evaluatie Drentse maat en opstellen VTH-beleid

De echte inhoudelijke keuzes ten aanzien van de uitvoering van het milieutakenpakket kunnen worden betrokken bij de aanstaande actualisatie van de Drentse maat als uitkomst van de evaluatie GR en het opstellen van het uniforme VTH beleid. Bij deze twee onderwerpen worden de risico's in beeld gebracht zodat een bewuste keuze kan worden gemaakt op basis van risico inschatting en milieurendement. Hiermee komen mogelijk besparingen in beeld, maar wordt ook inzichtelijk waar we op inhoud en inzet nog stappen te maken hebben. Op dit moment wordt het onverantwoord geacht om – vooruitlopende op deze nadere verkenning - mogelijke besparingen in mindering te brengen op de begroting.

5.3 Afgelopen jaren is sterk ingezet op kostenbesparing

We willen een kostenbewuste organisatie zijn. Dit wordt mede ingegeven door de oproep van diverse deelnemers om de begroting te bevriezen vanwege de eigen financiële krapte. Daarom hebben we afgelopen jaren zichtbare besparingsmogelijkheden benut om kostenstijgingen te kunnen dekken. Zo is, zoals hiervoor omschreven de bedrijfsvoering deels versterkt door te besparen op de bedrijfsvoeringskosten. Daarnaast is flink bespaard op de financiële- en salarisadministratie door die respectievelijk in eigen beheer te nemen en over te dragen van de provincie naar de gemeente Emmen. Met de bespaarde kosten zijn kostenstijgingen in de bedrijfsvoering deels opgevangen. Een onderzoek of een taakstelling op bijvoorbeeld huisvesting mogelijk is biedt wellicht ruimte voor besparing die we dan ook zeker zullen benutten om te verwachten kostenstijgingen mee te voorkomen.

De wens om verdere bespaarmogelijkheden in beeld te brengen is vanzelfsprekend serieus onderzocht. Daarbij is ook de oproep gehoord dat dit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden. Bij de invoering van de Drentse maat is gekozen voor een sober en doelmatig uitvoeringsniveau. Dit destijds gekozen niveau vormt nog steeds de basis voor de uitvoering van onze werkzaamheden. Daarbij dient benadrukt te worden dat het milieuwerk afgelopen jaren intensiever is geworden. Naast genoemde digitalisering, is het milieuwerk ook complexer geworden. Nieuwe onderwerpen als PFAS, Zeer Zorgwekkende Stoffen en Stikstof hebben hun intrede gedaan, beoordelingen en adviezen zijn ingewikkelder geworden en daarnaast is de samenleving mondiger geworden. Afgelopen jaren hebben we sterk ingezet om de basis op orde te brengen. Hierin zijn grote stappen gezet. Echter, zoals hiervoor beschreven, zijn we er nog niet en behoeft die versterkte basis blijvend aandacht om op orde te blijven. We zijn bezig om op niveau te komen, bijvoorbeeld ook om op de inhoud de risico's van onze taken goed in beeld te brengen. Daarbij komen inhoudelijke verbeterpunten naar voren. Nu kiezen voor bezuiniging op bestaande middelen voor de uit te voeren taken zal daarmee niet alleen ten koste gaan van het huidige uitvoeringsniveau maar ook de noodzakelijke verbeteringen in de weg staan of zelfs gerealiseerde verbeteringen deels weer teniet doen. Bezien zal worden of een deel van de verbeteringen zonder extra middelen kan worden opgepakt, waarmee de door ons ingezette trend wordt doorgezet om verbeteringen vanuit mogelijke besparing op de uitvoering te realiseren.

Ten aanzien van de ontwikkelkosten is het grootste gedeelte uit de eigen reserve van de RUD Drenthe bekostigd. Naast de incidentele extra bijdrage van 5 % voor 2020 zijn geen extra bijdragen hiervoor ontvangen. Voor 2021 zetten we in op het realiseren van de ontwikkelopgave zonder hiervoor extra budget te vragen, waarbij de indirect productieve uren uit het jaarprogramma worden ingezet. Gelet op de omvang van de ontwikkelopgave staat dit uitgangspunt sterk onder druk. Verdere besparingen zou de ontwikkelkracht geheel teniet doen. Zeker ook gelet op de al als hoog ervaren werkdruk en het relatief hoge ziekteverzuim wordt het verder onder druk zetten van de begroting (en daarmee van de organisatie) onverantwoord geacht.

5.4 Eventuele besparingsmogelijkheden betrekken bij een begrotingswijziging

Zoals hiervoor aangegeven zijn op dit moment geen verdere concrete besparingsmogelijkheden aanwezig. Echter bij een begrotingswijziging 2022 ontstaat hier mogelijk wel meer zicht op. In het op te stellen uniform VTH beleid en de herijking van de Drentse maat wordt opnieuw met elkaar het gesprek gevoerd over het gewenste kwaliteitsniveau en de te accepteren risico's. Dit onderwerp staat in een direct relatie tot de deelnemersbijdrage. Daarnaast biedt een onderzoek naar onze huisvestigingsbehoefte in relatie tot het nieuwe werken wellicht ook nieuwe inzichten.

6.1 Inwerkingtreding Omgevingswet opgeschoven, voornog indicatieve cijfers opgenomen in afwachting van vaststelling ambitieniveau en compensatie Rijk

Op 27 mei werd bekend dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet een half jaar later plaats vindt, namelijk op 1 juli 2022. De omgevingswet leidt onder andere tot een verschuiving van het bevoegd gezag (van provincie naar gemeenten) van de bodemtaken. Daarnaast wijzigt ook het bevoegd gezag voor een aantal inrichtingen. Aanvankelijk zou het gesprek over de verschuiving van de taken en de algehele impact van de Omgevingswet later dit jaar gevoerd worden en worden meegenomen in een begrotingswijziging. Nu meer tijd is uitgetrokken voor het opstellen van de ontwerpbegroting is gekozen om de indicatieve bedragen als basis in de begroting (1^e fase) op te nemen, zie hiervoor bijlage C in de begroting. Uitgangspunt is dat overdracht van taken leidt tot evenredige overheveling van budgetten. Het is nog niet duidelijk welke compensatie vanuit het Rijk volgt voor de uitvoering van deze taken. Daarnaast dient het gesprek over het gewenste uitvoeringsniveau nog gevoerd te worden, mede om te verwerken in het jaarprogramma. De uitkomst van de financiële helderheid en het uitvoeringsniveau kan worden betrokken bij de begrotingswijziging begin 2022.

	<p><i>6.2 In het najaar meer zicht uitkering Rijk ivm verschuiving bodemtaken</i> Het Rijk heeft aangegeven dat in het najaar meer duidelijkheid wordt verschaft aan de provincies, gemeenten en waterschappen over de hoogte van de uitkering in relatie tot de verschuiving van de bodemtaken. Wanneer en of er ook een financiële compensatie plaats vindt voor de verschuiving van het bevoegd gezag voor inrichtingen is nog niet bekend. Het gevoerde gesprek over het ambitieniveau in combinatie met meer zicht op de compensatie in het gemeentefonds voor deze taken kan worden betrokken bij de begrotingswijziging.</p> <p><i>6.3 Meer inzicht en besluitvorming nodig mbt meerkosten werken onder Omgevingswet</i> Op basis van een recent onderzoek blijkt dat het werken onder de Omgevingswet tot een zeer grote kostenstijging kan leiden (10-12%). In Drents verband wordt samengewerkt voor het inzichtelijk maken van de processen en ook om afspraken te maken om de kostenstijging beperkt te houden. Voor een zorgvuldige besluitvorming is meer inzicht nodig op dit onderdeel. Met het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat meer tijd om deze besluitvorming inhoudelijk en procesmatig nader vorm en inhoud te geven.</p> <p><i>8.1 De raden en staten worden verzocht om een zienswijze te geven</i> De ontwerpbegroting 2022 staat open voor zienswijzen van raden en staten. De zienswijzeterminijn bedraagt 8 weken met ingang van de datum van toezending (na de vergadering van 5 juli 2021). Vanwege het zomerreces wordt de zienswijzeterminijn met 6 weken verlengd. De zienswijzeterminijn loopt door tot begin oktober. Mede op basis van de ontvangen zienswijzen wordt de begroting vervolgens op 11 oktober vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur. Via bijgaande conceptbrief wordt de begroting aangeboden aan de colleges met het verzoek deze door te geleiden aan de raden en staten. Om de raden en staten zo goed mogelijk te betrekken in het proces organiseren we begin september een extra Drenthe brede informatiebijeenkomst voor alle raads- en statenleden.</p> <p><i>10.1 Nog te maken beleidskeuzes worden verwerkt in een latere begrotingswijziging</i> Naast de al bekende financiële effecten is er een aantal substantiële financiële risico's benoemd waarover in de loop van 2021 pas meer duidelijkheid ontstaat. Met name gaat het daarbij om de kosten voor het anders werken onder de Omgevingswet. Ook de uitkomsten van de evaluatie van de GR, het nog op te stellen uniforme VTH-beleid voor heel Drenthe en het inzicht in het implementatietraject van het zaakstelsel kunnen de begroting 2022 nog wijzigen. Daarover zal in de loop van 2021 nadere afstemming en besluitvorming plaats vinden. Daar staan dan uiteraard de eerder aangegeven potentiële besparingen tegenover. Ook worden de hogere bedrijfs- en uitvoeringskosten betrokken bij de begrotingswijziging, zie daarvoor argument 3.3.</p>
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwerpbegroting 2022 RUD Drenthe - Concept aanbiedingsbrief begroting 2022 colleges - Samenvatting ontvangen reacties op de kaderbrief - Overzicht ontvangen brieven <ul style="list-style-type: none"> o Brief gemeente Meppel o Brief gemeente Aa en Hunze o Brief gemeente Noordenveld o Brief gemeente Midden-Drenthe o Brief gemeente Tynaarlo o Brief gemeente Coevorden o Brief gemeente Assen o Brief gemeente De Wolden o Brief gemeente Hoogeveen
Communicatie	

Besluit: